Datum raad	27 januari 2022	Zaaknummer	1948407962
Datum college	2 november 2021		
		Portefeuille	Infrastructuur, duurzaamheid, winkelcentra H.G.W.M. van Rooijen
Onderwerp	Transitievisie Warmte (TVW)		

Samenvatting
De raad stelt de definitieve Transitievisie Warmte (TVW) vast. Daarin staat op hoofdlijnen hoe en wanneer de woningen in Meierijstad van het aardgas af kunnen. De raad stelt twee startwijken vast, waarin we als eerste nader onderzoek doen en een wijkuitvoeringsplan maken.

Relatie met programmabegroting en/of Mijlpalen van Meierijstad
Programmalijn duurzaamheid: project 10 van het uitvoeringsprogramma.

Behandeling in commissie
13 januari 2022

Ontwerpbesluit gemeenteraad

1. de definitieve Transitievisie Warmte (TVW) inclusief uitvoeringsstrategie vast te stellen;
2. kennis te nemen van het participatie- en communicatietraject van de TVW;
3. de wijken Bunders (Laren en Donken) in Veghel en Oranjewijk/Dorsveld in Veghel aan te wijzen als startwijk;
4. het college opdracht te geven om voor de startwijken de wijkuitvoeringsplannen te maken, onder voorwaarde dat de Rijksoverheid daar budget voor beschikbaar stelt.

Waarom naar de raad
De raad is bevoegd om visies vast te stellen. Vanuit het klimaatakkoord is de opdracht aan gemeenten om uiterlijk in 2021 een Transitievisie Warmte vast te stellen.

Aanleiding
Gemeente Meierijstad stelt een Transitievisie Warmte (TVW) op voor het aardgasvrij maken van de gebouwen in deze gemeente. Dat gebeurt in drie fases. We ronden nu de laatste fase af, met de vaststelling van de definitieve visie en de startwijken.

Eerder stelde uw raad het inhoudelijk kader en de shortlist vast (29 april 2021 - 1948370031).

Argumenten

1.1 Het vaststellen van de Transitievisie Warmte is een opdracht vanuit het klimaatakkoord

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat gemeenten een visie maken hoe we alle bestaande gebouwen van het aardgas halen. Elke gemeente stelt daarom uiterlijk 2021 een Transitievisie Warmte (TVW) op. Ook het aanwijzen van startwijken hoort bij deze afspraak. Zie bijlage 1.

1.2 De Transitievisie Warmte is opgesteld op basis van technische informatie en een uitgebreid participatieproces

Om de Transitievisie Warmte zorgvuldig op te stellen hanteerden we gedurende anderhalf jaar een drie-sporenaanpak: inhoudelijk (technisch), publiek en bestuurlijk.

Inhoudelijk (technisch) spoor: we maakten een heel algemeen overzicht van de woningen in Meierijstad en van de mogelijke alternatieve technieken voor aardgas. Dat hebben we per wijk bekeken en in kaart gebracht.
Publiek spoor: de warmtetransitie is alleen mogelijk wanneer de bewoners mee willen werken. De gemeente wil de bewoners ook niet overvallen met dit plan en daarom zijn we al vroeg aan de slag gegaan om de bewoners te informeren en te betrekken. In een apart document is de aanpak van het publieke spoor beschreven. Zie bijlage 2.
Bestuurlijk spoor: de TVW is een visie die de gemeenteraad vaststelt. Uw raad is meerdere malen bijgepraat over de voortgang en de bevindingen.

1.3 Met een uitvoeringsstrategie geeft de raad richting aan het maken van een wijkuitvoeringsplan

Na het vaststellen van de TVW door de gemeenteraad volgt een nieuwe periode met als eindresultaat dat de eerste wijken van het aardgas afgaan. Daarvoor moet per startwijk een plan worden gemaakt waarin de informatie die in de TVW is opgeschreven verder wordt uitgezocht voor de wijk; daaronder ook de kosten voor het realiseren van een alternatief systeem. Het maken van zo'n wijkuitvoeringsplan (WUP) vraagt tijd en moet zorgvuldig gebeuren. De uitvoeringsstrategie bevat een globaal stappenplan voor het maken van de WUP en een aantal belangrijke uitgangspunten.

Stappenplan:

1. Stap 1: Bewoners betrekken en plan van aanpak uitwerken
2. Stap 2: Organisatie opzetten en rolverdeling bepalen
3. Stap 3: Uitwerken warmtestrategie
4. Stap 4: Slim maatwerk ontwikkelen
5. Stap 5: Business case maken, financieringsplan maken, eigenaarschap onderzoeken
6. Stap 6: Besluiten nemen door gemeenteraad (go/no go)
7. Stap 7: Uitvoering van het WUP

De volgende randvoorwaarden zijn in de uitvoeringsstrategie verder uitgewerkt:

1. Geen geld, geen taak
2. Betrouwbare warmtevoorziening
3. Betaalbaarheid
4. Betrokkenheid bewoners

1.4 In de uitvoeringsstrategie is het besluit van de raad van 29 april 2021 verwerkt

Uw raad stelde op 29 april 2021 onder andere het volgende vast:

> 3) In de (nog op te stellen) uitvoeringstrategie op te nemen, dat de gemeenteraad na het opstellen van een Wijkuitvoeringsplan (WUP) officieel besluit of er tot uitvoering wordt overgegaan.
> 4) Besluit pas over te gaan tot uitvoering van een Wijkuitvoeringsplan als er duidelijkheid is over
> de financiering van de warmtetransitie.

Beslispunt 3 is verwerkt in het stappenplan: de gemeenteraad besluit over al dan niet uitvoeren van een Wijkuitvoeringsplan. Beslispunt 4 is verwerkt in randvoorwaarden 1 en 3: pas als er duidelijkheid is over financiële steun, en als de voorstelde oplossing betaalbaar is, gaan we over tot uitvoering.

3.1 De startwijken zijn geselecteerd na een zorgvuldig participatieproces

Op basis van technische kenmerken stelden we eind 2020 een longlist van 20 wijken vast. Deze lijst was in april 2021 teruggebracht naar een shortlist met 6 wijken. Deze shortlist heeft uw raad vastgesteld.
De participatie sindsdien was gericht op de inwoners van de shortlistwijken. We wilden weten of zij hun wijk geschikt vinden als startwijk. We kozen hierbij voor een gelaagde aanpak om in korte tijd te achterhalen welke wijken het meest kansrijk zijn. Voor de zomer spraken we met de buurtadviseurs en wijk- en dorpsraden. Dat leidde tot een selectie van twee potentiële startwijken. Met deze wijken is vervolgens van augustus t/m oktober de participatie geïntensiveerd, zodat we inwoners van minder kansrijke wijken niet onnodig belastten. In de wijken die wel kansrijk zijn zetten we juist extra in op participatie en communicatie, om zo het verkregen beeld verder aan te scherpen.

Een uitgebreid verslag van deze participatie is als bijlage 2 bijgevoegd bij dit raadsvoorstel.

Kanttekeningen

1.1 De grote bedrijventerreinen volgen hun eigen spoor voor verduurzaming

Voor de grote bedrijventerreinen in Meierijstad (De Amert, Doornhoek, De Dubbelen, Duin en Foodpark) zetten we in samenwerking met Platform Ondernemend Meierijstad in op verduurzaming. Dat richt zich op het ondersteunen van individuele ondernemers via DOE Meierijstad, maar ook op samenwerking voor bijvoorbeeld waterstof en warmte-uitwisseling. Daarvoor zijn al onderzoeken gepland of gestart. Deze onderzoeken hebben niet het karakter van een visie, maar gaan al meer in de richting van een WUP, zoals we dat voor de woonwijken de komende jaren gaan opstellen. In deze visie zijn de vier bedrijventerreinen daarom verder buiten beschouwing gelaten.

3.1 In de overige wijken van Meierijstad wordt intussen doorgewerkt aan energiebesparing en verduurzaming van de woningen.

In de startwijken gaan we onderzoeken hoe de gebouwen aardgasvrij kunnen worden. Dat betekent niet dat er in de rest van Meierijstad niets gebeurt. Er valt nog veel winst te behalen met het verduurzamen van woningen en andere gebouwen, vooral met besparen en isoleren. Daarvoor heeft Meierijstad al een aanpak met verschillende onderdelen: energieloket Brabant Woont Slim waar inwoners o.a. een Slim Wonen Advies kunnen aanvragen, de stimuleringslening, de Duurzame Huizen Route, Buurkracht en de energiecoaches van Energiecoöperatie Meierijstad. Eind 2021 en in 2022 voegen we daar nog een aantal activiteiten aan toe vanuit de Regeling Reductie Energieverbuik Woningen (RREW): een nieuwe tegoedbonactie, de Slim Wonen App, energiecoaches voor huurders en warmtescans. Met de woningcorporaties en het bedrijfsleven hebben we convenanten afgesloten om gezamenlijk te werken aan verduurzaming.

3.2 Oranjewijk en Dorsveld koppelen we wellicht los van elkaar in de WUP

Tijdens de gesprekken in Oranjewijk en Dorsveld kregen we het signaal dat deze wijken in veel opzichten van elkaar verschillen: qua type woningen, cultuur in de wijk, hoeveelheid corporatiebezit etc. Doordat we de wijkindeling van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) volgden, zijn Oranjewijk en Dorsveld als één wijk bestempeld. Bij het maken van een Wijkuitvoeringsplan houden we de optie open om er twee wijken van te maken, waar we wellicht tot andere oplossingen komen.

4.1 Voor het maken van een wijkuitvoeringsplan is geen budget opgenomen in de begroting van 2022, in afwachting van financiële ondersteuning vanuit de Rijksoverheid.

We starten pas met het maken van een WUP als hiervoor voldoende middelen vanuit de rijksoverheid voor beschikbaar zijn. De proceskosten om een WUP te maken zijn hoog (inschattingen lopen van 400.000 tot 800.000 euro per wijk per plan). Aangezien de rijksoverheid heeft aangegeven de transitie ook in middelen te blijven ondersteunen, is in de begroting voor 2022 geen budget opgenomen. Dit is in lijn met het raadsbesluit wat u in april heeft genomen bij

het vaststellen van het technisch kader. De lange formatie zorgt er voor dat de onzekerheid over middelen langer duurt dan verwacht.

Communicatie
De participatie en communicatie die binnen dit traject zijn gevoerd, staan uitgebreid omschreven in bijlage 2.

Bij de paragraaf ‘planning’ leest u dat we naar verwachting pas in de tweede helft van 2022 kunnen starten met de wijkuitvoeringsplannen. In tussentijd blijven we in contact met de inwoners van de startwijken, via onder andere de nieuwsbrief aardgasvrij. In januari 2022 organiseren we een informatiebijeenkomst, waarin we uw besluit toelichten en de planning en nieuwste ontwikkelingen delen.

Participatie
De participatie en communicatie die binnen dit traject zijn gevoerd, staan uitgebreid omschreven in bijlage 2. Participatie is ook bij het opstellen van de Wijkuitvoeringsplannen een belangrijke pijler.

Duurzaamheid
De PPP-scan is bijgevoegd als bijlage 3.

Financiële toelichting
Zie kanttekening 4.1.

Planning
Voordat we kunnen starten met het opstellen van de Wijkuitvoeringsplannen, moet de ondersteuning met een Europese aanbesteding worden ingekocht, en moet er duidelijkheid zijn over de financiële ondersteuning vanuit de Rijksoverheid. De verwachting is daarom dat het opstellen van een WUP op zijn vroegst in de tweede helft van 2022 kan starten. Het maken van een WUP zal enkele jaren in beslag nemen.

Rechtsbescherming
Rechtsbescherming van inwoners is een belangrijk vraagstuk bij het opstellen van een WUP. Met name de vraag wat inwoners ‘moeten’ en ‘mogen’ moet duidelijk beantwoord worden in de WUP en meewegen in de besluitvorming door uw gemeenteraad.

Monitoring en evaluatie
De overstap naar aardgasvrij (ook wel warmtetransitie) is een proces dat continue gemonitord en bijgestuurd moet worden, omdat het speelveld continu verandert: globaal, Europees en landelijk beleid is in ontwikkeling, er wordt voortdurend (technisch) geïnnoveerd, de publieke opinie verandert etc.

Bijlagen
Bijlage 1: Transitievisie Warmte (TVW) – bijlage 4 is apart bijgevoegd
Bijlage 2: Participatie- en communicatieproces bij de Transitievisie Warmte Meierijstad met bijlagenboek
Bijlage 3: PPP-scan

Onderliggende documenten

1. Transitievisie Warmte versie 0.1, 10 juli 2020 (zaaknummer: 1948331951, documentnummer: 19481086259)
2. Transitievisie Warmte inhoudelijk kader en shortlist, 29 april 2021 (zaaknummer: 1948370031, documentnummer: 19481298552)

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad,

De secretaris,	De burgemeester,
Drs. M.G.C. Wilms –Wils RA	ir. C.H.C. van Rooij

De raad van de gemeente Meierijstad,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 2 november 2021

Besluit gemeenteraad:

1. de definitieve Transitievisie Warmte (TVW) inclusief uitvoeringsstrategie vast te stellen;
2. kennis te nemen van het participatie- en communicatietraject van de TVW;
3. de wijken Bunders (Laren en Donken) in Veghel en Oranjewijk/Dorsveld in Veghel aan te wijzen als startwijk;
4. het college opdracht te geven om voor de startwijken de wijkuitvoeringsplannen te maken, onder voorwaarde dat de Rijksoverheid daar budget voor beschikbaar stelt.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 27 januari 2022

De raad voornoemd,

De griffier,	De voorzitter,
A.F.J. Franken	ir. C.H.C. van Rooij